

Бурдун Віктор Васильович,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*

Ревякіна Ольга Олександрівна,
*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри технологій виробництва і професійної освіти
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ У ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Проблема підвищення якості підготовки здобувачів професійно-технічної освіти завжди була, є і залишається актуальною, на вирішення якої спрямовані зусилля освітян і науковців педагогічних університетів і профільних наукових установ.

Найбільш дієвим кроком для досягнення мети є, на наш погляд, запровадження неперервної освіти, яка передбачає поступове накопичення компетентностей з обраного фаху.

На початку 2000-х років у складі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» налічувалось 10 закладів професійно-технічної освіти. З 2001 року університет розпочав підготовку фахівців за спеціальністю «Професійна освіта». У 2010 році у ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» був створений «Центр професійної освіти», головною метою якого була організація ефективної неперервної професійної освіти.

В організаційній структурі неперервність передбачає **сітку** закладів освіти, які пропонують комплекс освітніх послуг, забезпечують зв'язок і спадкоємність освітніх програм, здатних задовільнити запити і потреби

стейхолдерів. Все це забезпечує можливість багатовимірного руху особистості в освітньому просторі і створення для неї оптимальних умов.

Протягом декількох років представники центру, адміністрація закладів професійно-технічної освіти, викладачі кафедри технологій виробництва і професійної освіти (ТВіПО) ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» працювали над уніфікацією планів підготовки кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів у закладах професійно-технічної освіти, з планами підготовки бакалаврів у ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». Це дозволило зменшити кількість навчальних дисциплін, що потрібно було скласти абітурієнтам, які вступають на бакалаврську програму за спеціальністю «Професійна освіта» до ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» в якості академічної різниці. На той час здобувачі, які мали диплом кваліфікованого працівника вступали на другий курс, здобувачі з дипломом молодшого спеціаліста вступали на третій курс університету.

У ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» на 2010 рік було відкрито набір на спеціальність «Професійна освіта» за 8 напрямками, 5 з них забезпечувала кафедра технологій виробництва і професійної освіти. ОПП цієї спеціальності передбачала надання випускникам бакалаврського рівня подвійної професійної кваліфікації: майстра виробничого навчання, викладача закладу професійної освіти та професійної кваліфікації за спеціалізацією.

До роботи над освітньо-професійними програмами і навчальними планами бакалаврського і магістерського рівня на кафедрі ТВіПО залучались адміністрація і викладачі закладів професійно-технічної освіти, представники підприємств галузі, випускники минулих років. Головами екзаменаційних комісій з захисту бакалаврських і магістерських робіт були представники підприємств-партнерів відповідних галузей. Плідна співпраця з закладами професійно-технічної освіти і підприємствами Луганської області забезпечувала досить великі набори на спеціальність «Професійна освіта» особливо за напрямком «Транспорт». Адже це давало можливість майбутнім спеціалістам отримати широке коло теоретичних знань і практичних навичок

як в галузі педагогіки і в галузі транспорту, і розширювало можливості працевлаштування в різних галузях.

Також зазначимо, що протягом 2004-2014 років більшість майстрів виробничого навчання і викладачів закладів професійно-технічної освіти Луганської області пройшли навчання у ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» на спеціальності «Професійна освіта» і отримали дипломи бакалаврського і магістерського рівнів.

Після початку агресії РФ у 2014 році ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» вимушений був евакуюватись до м. Старобільськ Луганської області (у цьому місті було закріплено юридичну адресу університету). Частина структурних підрозділів була розташована в містах Кремінна, Рубіжне, Лисичанськ, Щастя, Полтава. Ще одна вимушена евакуація була проведена 24 лютого 2022 року у зв'язку з повномасштабною воєнною агресією РФ. ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» з 11.03.2022 р. відновив і продовжує освітній процес з використанням засобів дистанційного (змішаного) навчання (освітнього порталу університету, платформ (Microsoft Teams, ZOOM, Classroom та ін., груп та каналів у Viber, WhatsApp, Telegram тощо) у містах Полтава, Миргород та Лубни. Події останніх років, з одного боку, зумовили об'єктивні складнощі (втрата ресурсів, науково-педагогічних кадрів, здобувачів), з іншого – сприяли формуванню життєстійкості закладу вищої освіти, його спроможності адаптуватися до надзвичайних умов освітньої діяльності.

Сучасні умови розвитку вітчизняної освіти потребують постійного діалогу, плідної взаємодії закладів освіти та стейкхолдерів. Адже працедавці зацікавлені в отриманні висококваліфікованих професіоналів, що відповідають суспільному замовленню. А заклади освіти спрямовують свою діяльність на підготовку конкурентоспроможних на ринку праці випускників, враховуючи запити стейкхолдерів.

Враховуючи важливість співробітництва зі стейкхолдерами, кафедра технологій виробництва і професійної освіти протягом 2022-2023 навчального року проводила активну роботу зі встановлення нових зв'язків на Полтавщині

і оновлення попередніх професійних відносин із закладами професійної (професійно-технічної) освіти Луганщини.

Кафедрою ТВіПО були укладені договори про співпрацю з:

1. Вищим професійним училищем №92 м. Сєвєродонецьк.
2. Рубіжанським індустриально-педагогічним фаховим коледжем.
3. Державним навчальним закладом «Сєвєродонецьке вище професійне училище».
4. Лубенським професійним ліцеєм.
5. Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Луганській області.
6. Двома станціями технічного обслуговування автомобілів у місті Лубни.

Більшість стейкхолдерів залучались цього року до обговорення і рецензування освітньо-професійних програм, приймали участь у семінарах і конференціях, які проводила кафедра ТВіПО, приймали на своїй базі здобувачів вищої освіти на різноманітні практики.

Викладачі кафедри ТВіПО, в свою чергу, беруть участь у підсумковій атестації випускників закладів професійно-технічної освіти, допомагають закладам професійно-технічної освіти у розробці освітніх програм заснованих на компетентнісному підході в професійній освіті відповідно до нових Стандартів професійної (професійно-технічної) освіти України.

Тісна співпраця з закладами професійно-технічної освіти сприяє забезпеченню неперервної освіти і в цей час. Випускники закладів-партнерів вступають на скорочений термін до ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» на спеціальність «Професійна освіта» за двома спеціалізаціями «Транспорт» і «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології».

Кафедра ТВіПО має намір і далі плідно співпрацювати зі стейкхолдерами в плані обміну досвідом, організації спільної наукової і методичної роботи, забезпеченні неперервної професійної освіти.

Наступність в системі професійної освіти займає важливе місце в організації освітнього процесу і є умовою неперервного розвитку особистості на різних етапах. Питання це актуальне, оскільки воно завжди є закономірним явищем, що забезпечує поступальний розвиток, спадкоємні зв'язки між його етапами та їхню узгодженість. Особливо актуальним це питання є в призмі заяв Міністра освіти і наук Оксена Лісового, про те, що одним із пріоритетів МОН є розвиток професійно-технічної освіти.